

INFORMATOR

KATOWICKIEGO ODDZIAŁU PZITB

I KWARTAŁ
2010

Redakcja: Kolegium Redakcyjne Oddziału PZITB
Katowice, ul. Podgórna 4 tel. 32-253-75-33, fax. 32-255-46-65
informator@pzitb.katowice.pl www.pzitb.katowice.pl

Nr 1(68)

*Pogodnych i radosnych
Świąt Wielkiej Nocy
wszystkim czytelnikom*

*życzy
Redakcja*

**Szanowne Koleżanki.
Szanowni Koledzy.**

W roku bieżącym przypada 75-lecie powstania Oddziału Katowickiego Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa. Oddział powstał w 1935r jako Polski Związek Inżynierów Budownictwa w Katowicach. Pierwszym Prezesem i założycielem był Pan Profesor Stefan Kaufman. Obchody 75-lecia naszego Oddziału zostaną zorganizowane w maju br. w pomieszczeniach NOT w Katowicach.

W dniach 10 do 13 marca w hotelu Orle Gniazdo w Wiśle odbędą się jubileuszowe XXV Ogólnopolskie Warsztaty Pracy Projektanta Konstrukcji organizowane przez Oddział PZITB w Gliwicach przy współpracy oddziałów w Bielsku Białej, Katowicach i Krakowie. Tematem Warsztatów są Nowoczesne rozwiązania konstrukcyjno - materiałowo - technologiczne, KONSTRUKCJE ŻELBETOWE" z praktycznym zastosowaniem. Zapraszam wszystkich zainteresowanych do wzięcia udziału w tych Warsztatach.

W dalszym ciągu prowadzimy szkolenia dla naszych koleżanek i kolegów zrzeszonych i nie zrzeszonych w Śląskiej Okręgowej Izbie Inżynierów Budownictwa oraz kursy przygotowawcze na uprawnienia budowlane.

Szczególnym zainteresowaniem cieszą się szkolenia dotyczące sporządzania świadectw charakterystyki energetycznej budynków, które między innymi niezbędne są przy oddawaniu obiektów do użytkowania lub sprzedaży budynków i mieszkań.

W roku bieżącym odbędzie się w naszym województwie Ogólnopolska Olimpiada Wiedzy Budowlanej w Tychach dla uczniów kończących w tym roku średnie szkoły budowlane, nad którą patronat objął między innymi Oddział PZITB w Katowicach oraz Śląska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa.

Rok ubiegły zakończyliśmy dobrymi wynikami organizacyjnymi oraz finansowymi, i w tym miejscu dziękuję naszym koleżankom i kolegom za dotychczasową pracę w Zarządzie, kołach , komisjach, agendach i w biurze naszego Oddziału oraz proszę o dalsze zaangażowanie wszystkich w naszej działalności .

Wszystkim Koleżankom i Kolegom przesyłam koleżeńskie pozdrowienia oraz z okazji Świąt Wielkanocnych składam wszystkim najlepsze życzenia

Niech czas wielkanocny
utrzyma nasze marzenia w mocy
a wszystkie nasze życzenia
aby okazały się do spełnienia ...
aby nie zabrakło nam
wzajemnej życzliwości ...
abyśmy przez życie kroczyli
w ludzkiej godności
a niech symbol Boskiego Odrodzenia
bedzie dla nas - celem do spełnienia.

WESOŁYCH ŚWIĄT!!!

**Przewodniczący Oddziału
Andrzej Nowak**

Uroczyste posiedzenie Katowickiego Oddziału PZITB

Foto 1. Widok ogólny sali.

Miła niespodzianka spotkała członków Zarządu, Przewodniczących Kół, Seniorów oraz członków Kół naszego Oddziału, którzy zostali zaproszeni w dniu 16 grudnia 2009 r. na uroczyste posiedzenie Zarządu Oddziału, połączone ze spotkaniem Wigilijnym. Spotkanie miało miejsce w hotelu DIAMENT w Katowicach przy ul. Dworcowej. Uroczysta oprawa posiedzenia, piękny wystrój sali, stołu, wspianała muzyka, w wykonaniu Kwartetu Smyczkowego ze Szkoły Muzycznej w Bytomiu, dopełniły miłą atmosferę spotkania.

Przewodniczący Oddziału kol. Andrzej Nowak, dokonał podsumowania działalności Oddziału w 2009 r. Podkreślił dobre wyniki finansowe uzyskane z działalności gospodarczej prowadzonej przez Oddział w Ośrodku Szkolenia i Rzecznostwa CUTOB. Tak dobre wyniki były możliwe do osiągnięcia, dzięki dużemu zaangażowaniu przede wszystkim pracowników etatowych biura pod dyrekcją kol. Jana Oszczepalskiego, oraz rzeczoznawców budowlanych pracujących w ramach CUTOB. Dobre wyniki finansowe pozwoliły na prowadzenie pełnej działalności statutowej Oddziału oraz programu działania przyjętego na pierwszym posiedzeniu Zarządu po WZDO.

Bez zaangażowania się w pracy Oddziału i Kół, szeregu naszych członków nie byłoby satysfakcji z ogólnej opinii o naszym Oddziale, że jest to jeden z najlepiej działających Oddziałów w kraju.

W mijającym roku, byliśmy organizatorem wojewódzkich uroczystości związanych z 75 – leciem PZITB. Została opracowana monografia działalności w naszym województwie czterech oddziałów PZITB. Zorganizowano uroczystą akademię, w której wzięli udział przedstawiciele władz krajowych PZITB, władz lokalnych naszego województwa oraz Stowarzyszeń działających na terenie województwa. Wielu naszych działaczy otrzymało z tej okazji medal okolicznościowy, ustanowiony z okazji 75 – lecia PZITB.

Na zakończenie wystąpienia przewodniczący podziękował wszystkim przewodniczącym Kół za ich osobiste zaangażowanie w prowadzeniu Kół.

Foto 2. W tle kwartet smyczkowy ze Szkoły Muzycznej w Bytomiu

Następnie głos zabrał kol. Mieczysław Piotrowski, przedstawiając założenia programowe działalności Oddziału w 2010 r oraz przygotowania do obchodów 75 – lecia katowickiego Oddziału PZITB.

W kolejnym punkcie spotkania odbyła się uroczystość wręczenia odznaczeń oraz wyróżnień medalem 75 – lecia PZITB, członkom naszego Oddziału.

Złotą Odznaką z Diamentem PZITB otrzymali:

kol. Irena GRAJEK, kol. Janusz KRASNOWSKI, kol. Winicjusz KROTLA, kol. Krystyna OGAZA-BASIŃSKA, kol. Jan OSZCZEPALSKI, kol. Stanisław SZYPUŁA, kol. Jan WITKOWSKI

Foto 3. Odznaczeni złotą odznaką PZITB z diamentem

Foto 4. Odznaczony złotą odznaką PZITB

Złota Odznaka PZITB otrzymali:

kol. Romuald GROSSE, kol. Tadeusz MIKA, kol. Zbigniew PIETRAS, kol. Edward ŚLUŻYŃSKI

Medale 75 – lecia PZITB otrzymali:

Kol. Barbara BANDUROWSKA, kol. Bożena BUJOCZEK, kol. Andrzej GROCHOWSKI, kol. Elżbieta KINCEL, kol. Justyna KUBICA, kol. Anna MAJEWSKA, kol. Tadeusz MIKA, kol. Ilona MROZEK, kol. Marian OSTAPCZYK, kol. Zbigniew PIETRAS, kol. Marta PSIUK – PLEWA, kol. Bronisław SADOWSKI, kol. Elżbieta SOBERA, kol. Andrzej SZYDŁOWSKI, kol. Maria WASYLÓWSKA

Przewodniczący Oddziału, kol. Andrzej Nowak, pogratulował wszystkim odznaczonym, życząc zdrowia oraz sił do dalszej pracy w strukturach Oddziału.

W części wieczoru wigilijnego, kol. Andrzej Nowak, złożył wszystkim uczestnikom spotkania, życzenia świąteczne, aby przebiegały radośnie w rodzinnym gronie oraz życzył wszystkim pomyślności w Nowym Roku.

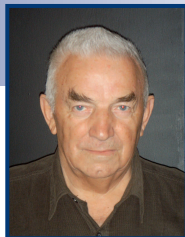
Podczas życzeń wznosił toast tradycyjną lampką wina. Zaprosił wszystkich do tradycyjnego posiłku wigilijnego. Zespół muzyczny uprzyjemnił kolację przepięknymi kolędami.

Na zakończenie spotkania wszyscy zebrani składali sobie wzajemnie życzenia świąteczno noworoczne łącznie z opłatkiem wigilijnym.

Opracował: Tadeusz Mika

Prefabrykacja nie jest celem, jest środkiem do celu

W poprzednim numerze "Informatora Katowickiego Oddziału PZITB" - z uwagi na objętość - drukowaliśmy tylko część artykułu kol. Jana Witkowskiego zatytułowanego "O historii prefabrykacji śląskiego budownictwa mieszkaniowego słów parę ... nostalgicznie - część III". Dziś kończymy artykuł i zapowiadamy - zgodnie z życzeniem - części dalsze (IV i V).

Nie było możliwości zaoszczędzenia na innych obiektach kubaturowych. Były zaprojektowane najoszczędniej jak to możliwe z dźwigarami drewnianymi ze stalowymi ściągami i pokryciem z płyt trzciniolitych. Z braku możliwości uruchomienia na nowo projektantów nawet do pełnienia ew. nadzoru autorskiego - zmiany w projekcie dokonane zostały przez inwestora poprzez uwaga - poprawki i skreślenia wywołując niezadowolenie wykonawcy. Mając olbrzymie trudności, w tym kadrowe wykonawca robił wszystko, żeby się od obowiązku wykonania inwestycji uwolnić. Stałe czuwanie osobiste na budowie i zaangażowanych inspektorów nadzoru zapobiegło najgorszemu - zejściu wykonawcy z budowy. W końcu częściowo uzasadnione zniechęcenie wykonawcy - Sosnowieckiej Przemysłówki (zatrudniającej na budowie więźniów wywołujących często bójki) zdenerwowało decydentów. Wykonawstwo przejęło Zjednoczenie B.M. w Sosnowcu, kierowane twardą ręką przez Wojciecha Welsynga. Roboty nabrały tempa dzięki m.in. sprawnemu kierownictwu Z. Pietrasa. Sprawnie przeprowadziliśmy sprawę zamaszynowania poligonu dzięki pomocy miejscowych zakładów m.in. Elewatora i Centralnych Warsztatów Sprzętu B.M., a także pomocy Szczecińskiej Fabryki Maszyn Budowlanych - dostawcy dźwigów wieżowych z serii wdrożeniowej. Trzeba dodać, że postęp robót był przedmiotem zainteresowania ważnych osób województwa i kraju. Wizytowały budowę delegacje z Warszawy, a nawet ukraińskiego Doniecka. Oczywiście zainteresowanie wywołane było koniecznością zapewnienia

mieszkań i szkół dla załóg rozwijającego się przemysłu. Zakład został oddany do eksploatacji na początku 1959r. Zawdzięcza to zaangażowaniu nowego wykonawcy oraz determinacji zespołu koordynacyjnego inwestora - w tej liczbie koledze mgr inż. Władysławowi Taraskowi (późniejszemu dyrektorowi technicznemu Rafako Racibórz), który kierował montażem urządzeń, a nawet... sam ustawiał żuraw wieżowy nowej generacji. Rozmach technologiczny odbywał się w trakcie trwania budowy. Oczywiście oprzyrządowanie zakładu jak podkłady, formy i urządzenia produkcyjne wykonaliśmy we własnym zakresie wykorzystując doświadczenia pracowników Warsztatu Mechanicznego w Bielsku Białej-Kamienicy, kierowanego przez Mieczysława Cieślowskiego. Rysunki robocze tych urządzeń (podkładów i form) zaprojektowaliśmy w ramach własnego zespołu kierowanego przez K. Burczyńskiego (z udziałem inż. K. Jachowskiego). Od końca 1958r. działało kierownictwo wytwórni zapewniające

właściwe uruchomienie zakładu. Jako kierownik zakładu miałem za zastępcę mgr inż. Krystynę Król (absolwentkę Politechniki Śląskiej). Mistrzami produkcji byli kolejno Jaguś, a następnie Bogusław Makuch, doświadczony prefabrykaciarz. Kierownikiem Laboratorium Zakładowego została Urszula Osiecka (chemik). Czas rozruchu skrócono do minimum i w biegu przyuczano pracowników. Na produkcję wytwórni czekały osiedla w Katowicach, Dąbrowie Górniczej, Częstochowie i innych miastach. Największe trudności polegały na braku wykwalifikowanych pracowników produkcyjnych i obsługi. Dość powiedzieć, że w okresie jednego roku przewinęło się przez zakład ponad 360 przy normatywnej obsadzie 95-100 pracowników. Fachowców poszukujących pracy nie było. Byli wśród poszukujących tzw. luzacy. Ci co poznawali warunki ciężkiej pracy odchodzili, mimo że mogli zdobyć zawód. Fachowców brakowało do wszystkiego, do obsługi własnej bocznicy kolejowej, betoniarek, nowoczesnych zgrzewarek, obsługi kotłów, operatorów sprzętu ciężkiego i transportu. Przeszkolenie było permanentne. Zakład, mimo że polowy, sezonowy z nazwy, pracował cały rok, a więc również w warunkach obniżonych temperatur. Produkcja odbywała się pod gołym niebem. Już w czasie rozruchu - terminując - wykonaliśmy komplety elementów wielkoblokowych dla realizowanego w oparciu o warszawski projekt budynków typu Maassa dla osiedla Gołonóg, kierowanego przez inż. Kazimierza

Kniażyckiego. Równocześnie opanowano produkcję elementów w tym wielootworowych elementów stropowych dla budynków na terenach zagrożonych górniczo. Elementy ścienne wykonywano w pozycji leżącej, elementy ścienne zewnętrzne z fakturą żwirkową zmywaną. Zabezpieczyliśmy produkcją potrzeby osiedli w Katowicach Ligocie i Zawierciu na elementy typu Sadowski [Ligota 58]. Dużym osiągnięciem było wytworzenie w krótkim czasie 3 kompletów w pełni wykończonych (z fakturą) prefabrykatów typu Wierzbno (warszawskie) dla obiektów szkolnych w Zawierciu i Bielsku-Białej (obok budynku biurowego KBO Beskid, zajętego później przez Urząd Wojewódzki w Bielsku Białej). Zakład zasłużył na uznanie głównie za sprawą uruchomionego też pospieszenia a następnie pełne wdrożenie produkcji zupełnie nowego typu szkół uprzemysłowionych. Opracowany przez Miastoprojekt Katowice przez mgr inż. arch T. Sadowskiego (architektura) i mgr inż. E. Fuchsa (konstrukcja) projekt typowy szkół SFM (późniejsze SFN) - we współdziałaniu z kierownictwem zakładu (technologia, montaże) pozwolił na uruchomienie i doskonalenie produkcji elementów, które nieprzerwanie, aż do końca lat 80-tych ubiegłego stulecia pozwalały na budowę 1014 szkół rocznie, oczywiście w ramach kolejnych mutacji (odmian systemu). Sama forma architektoniczna szkoły, która znalazła uznanie w oczach nawet zagranicznych gości wizytujących wykonywane już od 1959 r. szkoły tzw. 1000 latki w Gostyniu koło Tych, Gliwicach - ul. Opawska i Pyskowice (kierował budową mgr inż. Longin Czajkowski) była możliwa dzięki wprowadzonej technologii, w tym z użyciem nowego kruszywa jakim był kruszony żużel pumeksowy, produkowany głównie dla zakładów w Sosnowcu-Radocha i Bytomiu metodą poletkową przez Hutę Kościuszkow w Chorzowie - pod kierownictwem inicjatora tej produkcji inż. Z. Cholewę. W tym przypadku ubiegliśmy przemysł. W Nowej Hucie (dziś

imienia Sendzimira) podjęto produkcję kruszywa pumeksowego metodą wannową później rozpoczęło się przemysłowe wykorzystanie kruszyw pochodzących z hut. Stało się zadość życzeniom inż. Riessa, inż. Kiersztyna, dr. inż. Zbigniewa Pietrasa i dr. inż. Roszaka, którzy w publikacjach zaangażowani w pracach Ośrodka Technologii Żużla w Katowicach, zawsze przekonywali do jak najszerzego wykorzystania kruszyw lekkich. Pomocne w tym przypadku były bogate doświadczenia przedsiębiorstwa w wykorzystywaniu żużli wielkopieczowych w tym żużli granulowanych. Żużle granulowane stosowane były do produkcji własnego cementu hydraulicznego (w młynach Berima) ale przede wszystkim do produkcji z dodatkiem pyłów lotnych - średniowymiarowych i wielkoblokowych elementów ściennych. Wykorzystanie kruszywa z żużla pumeksowego pozwoliło uruchomić całą serię elementów ściennych z betonu lekkiego, spełniających funkcję izolacyjne i konstrukcyjne. Zakład realizował też inne nie mniej ważne zadania z zakresu doświadczalnictwa i wdrażania nowych technologii i techniki w tym betonów wysokich marek z użyciem cementów szybkospirnych rekomendowanych przez profesora inż. Grzymka oraz cementów tzw. białych. Zaopatrzył też - w latach 60-tych realizowane budynki w technologii kondygnacji wypychanych, ale to już późniejsze dzieje. Kończąc warto dodać, że zdobyte doświadczenie pomogło mi w zaprojektowaniu wspólnie z mgr Władysławem Taraskiem poligonu dla Częstochowy - Bór, który po wykonaniu elementów wielkoblokowych podjął trzy lata później produkcję zaadaptowanego z Warszawy systemu PBU w rozbudowanym w międzyczasie zakładzie. Na koniec pragnę dodać, że ten krótki zarys skromnych przecież początków prefabrykacji wielkoblokowej jako niezbędnego etapu w dalszym uprzemysłowieniu budownictwa mieszkaniowego nie wyczerpuje tematu. Równolegle realizowane technologie

ślizgowe, wznoszenia budynków przy użyciu wielkowymiarowych deskowań, a nieco później - technologia wielkopłytkowa Domino w oparciu o połowę bazę produkcyjną wypełnić musiały braki spowodowane zatrzymaniem budowy wytwórni stałej z prawdziwego zdarzenia. Jestem pewien że drobne - na miarę ówczesnych możliwości - osiągnięcia ludzi, cechujących się chęcią służenia budownictwu zasługują na pamięć. Wymienione, często tylko z nazwiska, niech przypomną ich zasługi.

PS. Należy oczekiwać że o swoich doświadczeniach związanych z prefabrykacją fabryczną zechcą napisać koledy, realizujący ją w latach 60 tych oraz w okresie dekady budowy drugiej Polski w tym koledy Resortu Górnictwa, którzy dzięki wsparciu swego ministra inż. Jana Mitręgi zbudowali pierwsze fabryki tzw. Fabryki Domów. Przełamanie bariery niemocy pozwoliło również nam - z resortu budownictwa - wybić się na posiadanie własnego olbrzymiego potencjału fabrycznego obejmującego 10 fabryk domów i 12 wytwórni poligonowych.

Co z niego zostało? Zechciejcie napisać.

Jan Witkowski

Informacja o działalności Zarządu Koła Seniorów Oddziału PZITB Katowice w roku 2009

Działalność Zarządu Koła Seniorów przy Oddz. PZITB Katowice koncentrowała się w roku 2009 głównie na doprowadzeniu do sfinalizowania wydania Kroniki 30 – lecie istnienia Koła w Katowicach. Niezbyt staranne (głównie graficznie) wydrukowanie pierwszych egzemplarzy tej kroniki spowodowało powszechne niezadowolenie i krytykę ze strony wszystkich członków Zarządu Koła, co zostało przyjęte także przez Zarząd Oddziału oraz na wyraźne i jednoznaczne polecenie Prezesa kol. inż. Andrzeja Nowaka zwrócono do opracowania przez inne osoby mające już duże doświadczenie w wydawaniu od dłuższego czasu, w bardzo estetycznej graficznie formie kwartalnego Informatora Oddziału Katowickiego PZITB.

Podajemy także informację o przebiegu uroczystego w formie i treści dorocznego wigilijnego spotkania członków naszego Koła, które odbyło się w sali Nr 3 budynku NOT Katowice ul. Podgórna 4. Przy poczęstunku (kawa, herbata, ciasteczka) i przy świecach, z przemówieniami zaproszonego Przedstawiciela Izby Inżynierów i Kierownictwa Oddziału miało spotkanie, na zakończenie którego było wspólne śpiewanie kolęd i łamanie się opłatkiem z życzeniami.

Z racji ukończenia 80 lat przez Kol. Winićjusza Krotli i 75 lat przez Kol. Jana Witkowskiego wręczono im bardzo serdeczne pośłania, gratulacje i kwiaty. Wielu naszych Seniorów było zaproszonych i wzięło udział w podobnym spotkaniu wigilijno – noworocznym całego naszego Katowickiego Oddziału, które odbyło się w sali Restauracji „Romantycznej” Hotelu „Diament” w Katowicach.

Pragniemy także poinformować, że na podstawie Uchwały Zarządu Głównego PZITB z 15.09.2009. w związku z mijającą 75-tą rocznicą powołania PZITB ustanowiono Honorową Złotą Odznakę z Diamentem PZITB.

Odznakę tę otrzymali nasi Seniorzy: Koledzy: Krystyna Basińska – Ogaza, Jan Oszczepalski, Winićjusz Krotla, Stanisław Szypuła i Jan Witkowski.

Podajemy również informację, że przedstawicielem naszego Katowickiego Koła Seniorów w pracach Zarządu Głównego PZITB – Prezydium Głównej Komisji Seniorów w Warszawie jako jej vice przewodniczący, od kilkunastu lat bierze udział kol. W. Krotla .

W roku 2009 odbyła się także coroczna już XXIV Krajowa Narada Seniorów organizowana przez Oddział w Toruniu, w której udział wzięli Koledzy Mieczysław Piotrowski i Winićjusz Krotla. W roku 2010 kolejna już XXV Krajowa Narada Seniorów przewidziana jest do zorganizowania przez Oddział w Olsztynie, z możliwością wzięcia udziału w sesji wyjazdowej na uroczystości związane z 600 leciem historycznej bitwy pod Grunwaldem. Prosimy o wcześniejsze zgłoszenie chętnego członka naszego Koła Seniorów do udziału w tegorocznej lipcowej Krajowej Naradzie Seniorów. Koszty udziału w zależności od tegorocznej sytuacji finansowej w Oddziale pokrywa Zarząd.

*za Zarząd Koła Seniorów
Winićjusz Krotla
Przewodniczący Zarządu*

Awarie i katastrofy obiektów budowlanych towarzyszą człowiekowi od zawsze. Ich występowanie jest dowodem naszej ograniczonej wiedzy. Są negatywną odpowiedzią rzeczywistej konstrukcji na błędy popełniane na etapie projektowania, wznoszenia obiektu oraz jego eksploatacji.

W poprzedniej części omówiono LOKALNY SYSTEM POMIAROWY, który zamontowany jest na monitorowanym obiekcie budowlanym. Oczujnikować można każdy obiekt kubaturowy i inżynierski. Należy monitorować wszystkie obiekty użyteczności publicznej zwłaszcza takie, w których przebywa znaczna liczba osób (WT § 204 ust.7).

Na obiektach monitorowanych bada się skutki osiadań i przemieszczeń, szerokość rozwarcia rys, kąt przechyłu budowli za pomocą odpowiednio dobranych czujników i mierników. Lokalny system pomiarowy może być obsługiwany ręcznie za pomocą ręcznego rejestratora lub odczytywany komputerowo z rejestratorów wielokanałowych (wykresy przebiegu zmian) lub za pośrednictwem linii telefonicznej i sieci internetowej przekazywanej zdalnie do ośrodka monitoringu. Taki zaawansowany monitoring stosowany jest np. w warszawskim metrze (monitoring oddziaływań drgań na budynki znajdujące się na powierzchni w trakcie przejazdu pociągu).

Na szkoleniu w październiku zapoznaliśmy się z nowymi technikami badania wpływów środowiskowych na budynki i budowle.

Zademonstrowano samochód do badań środowiskowych, który jest wyposażony w :

1. Cyfrowy Radar Falowy II™ (Digital Wave Radar II™), który dokonuje pomiarów wielu różnorodnych wielkości związanych z ruchem pojazdów.

Do mierzonych wielkości należą:

- natężenie ruchu,
- średnia i chwilowa prędkość pojazdów,
- 85 procentowy percentyl prędkości,
- średnie zmiany w prędkościach,
- średnie odstępy pomiędzy samochodami,
- zajętość poszczególnych pasów ruchu,
- klasyfikacja pojazdów.

Obszar wykrywalności obejmuje 75 metrów. Możliwość detekcji - do 10 pasów ruchu równocześnie.

2. Czujłą kamerę, która służy wizualnemu potwierdzeniu prawidłowości ustawień i dokonanych pomiarów z rozdziałem na kierunki ruchu.

3. Sonometr przeznaczony do ciągłej i długookresowej rejestracji poziomu dźwięku natężenia ruchu pojazdów.

4. Stacje pogodową do pomiaru warunków środowiskowych: temperatury, wilgotności powietrza, ciśnienia atmosferycznego.

Samochód ten umożliwia prowadzenie badań do celów projektowych i monitoringu środowiska np. doboru ekranów akustycznych, zmiany szorstkości dróg przy remoncie nawierzchni (mapy hałasu) oraz wyznaczania lokalnej różnicy wiatrów.

Czynniki środowiskowe (hałas, drgania i zanieczyszczenie powietrza) wywierające negatywny wpływ na zdrowie, warunki pracy i wypoczynku, są jednymi z najważniejszych czynników decydujących o komforcie życia.

Komisja Nowych Technik
Michał Korusiewicz

Nowe techniki badawcze cz. 2

Bezpieczeństwo pożarowe

- badania ogniowe

W zakres szeroko pojętej fizyki budowli wchodzi zagadnienia z zakresu: ciepłno-wilgotnościowego przegród budowlanych; ogrzewanie, wentylacja i klimatyzacja; mikroklimat wewnątrz i ochrona przed wilgocią; światło w pomieszczeniach; akustyka budowlana; trwałość i ochrona przed korozją oraz bezpieczeństwo pożarowe.

W roku ubiegłym odbyło się dla członków PZITB szkolenie z zakresu technik badawczych na poligonie Zakładu Badań Ogniowych Instytutu Techniki Budowlanej Oddział w Katowicach, które przybliżyło zagadnienia bezpieczeństwa pożarowego budynków. Badania ogniowe zrobiły duże wrażenie na uczestnikach szkolenia i cieszyły się sporym zainteresowaniem.

Oddziaływanie pożaru na budynek mają charakter oddziaływań wyjątkowych i charakteryzuje się burzliwym (żywiolowym) przebiegiem wywołanym w znacznej mierze działalnością ludzką (poza wyładowaniami atmosferycznymi).

Straty materialne wywołane pożarami mogą sięgnąć 0,1-0,4% rocznego dochodu narodowego państwa. W Polsce rocznie ginie w pożarach budynków około 1,46 osoby na 100 tys. mieszkańców.

Szacuje się, że 70-80% wypadków śmiertelnych w wyniku pożarów jest spowodowana toksycznością produktów spalania [1].

Pojęcie bezpieczeństwa pożarowego jest odzwierciedlone w przepisach przez dwa różne sposoby ich formułowania w postaci zakazów i nakazów wynikających z charakteru

Fot. 1. Instruktaż dla uczestników

obiektu oraz w postaci wymagań użytkowych.

Przyjąć należy, że jeżeli nie są spełnione którekolwiek z wymagań zawartego w przepisach to bezpieczeństwo pożarowe nie jest zapewnione.

Dotychczas obowiązywała klasyfikacja elementów budowlanych z uwagi na rozprzestrzenianie się ognia. Oprócz podziału z uwagi na palność i stopień palności wyroby budowlane, kwalifikuje się na toksyczność produktów spalania i dymotwórczość.

Klasyfikacja wyrobów budowlanych, z uwagi na ich udział w pożarze i zdolność do rozprzestrzeniania ognia, obejmuje [2]:

- stopień palności (tj. podział wyrobów na niepalne, niezapalne, trudno zapalne, łatwo zapalne);
- kapanie i odpadanie pod wpływem ognia;
- toksyczność produktów spalania;
- rozprzestrzenianie ognia przez ściany;
- rozprzestrzenianie ognia przez dachy;

Fot. 2. Panel z okładziną metalową po badaniu

Fot. 3. Płyty elewacyjne po badaniu

Fot. 4. Próbkę BSO wykonano zgodnie z instrukcją ITB [5].

- rozprzestnienie ognia przez elementy liniowe (z wyjątkiem kabli i przewodów elektrycznych).

Klasyfikacje te niemal całkowicie zastępuje się klasyfikacją na reakcje na ogień, a w przypadku dachów odpornością dachu na ogień zewnętrzny. Zgodnie z PN-EN 13501-1:2004 [3] reakcja na ogień określa zachowanie się wyrobu przyczyniającego się – przez swój rozkład - do rozwoju pożaru/ognia działającego na wyrób budowlany w określonych warunkach lub inaczej: reakcja na ogień jest to odpowiedź materiału na określone oddziaływania termiczne, charakteryzująca jego zdolność do udziału w pożarze.

Unia Europejska przyjęła klasyfikację, która ujęta jest w Dyrektywie 89/106/EEC. Dyrektywa ta nie definiuje metody badania ścian zewnętrznych od strony zewnętrznej, w związku z czym w Polsce obowiązuje nadal klasyfikacja ociepleń, okładzin elewacyjnych i ścian zewnętrznych wg normy PN-90/B-02867 [4] [5].

Zakres stosowania: izolacji cieplnych, pokrycia dachowego, rodzaju okładzin ściennych, rodzajów przewodów wentylacyjnych i przewodów gazowych regulowany jest przepisami techniczno-budowlanymi.

Literatura:

1. Budownictwo ogólne: praca zbiorowa. T.2, Fizyka budowli pod kier. Piotra Klemma. Arkady 2006.
2. Kosiorek M., Kolberek A. Bezpieczeństwo pożarowe Część VII „Klasyfikacja wyrobów budowlanych z uwagi na ich udział w rozwoju pożaru”. Materiały Budowlane 4 ` 2006 Warszawa.
3. PN-EN 13501-1:2004 Klasyfikacja ogniowa wyrobów budowlanych i elementów budowlanych Część 1: Klasyfikacja na podstawie badań reakcji na ogień.
4. PN-90/B-02867 Metoda badania stopnia rozprzestnienia ognia przez ściany.
5. PN-90/B-02867/ Az1 :2001 Metoda badania stopnia rozprzestnienia ognia przez ściany.
6. Instrukcja ITB Nr 418/2007 Bezspoinowy system ociepleń ścian zewnętrznych budynków.

Badanie ognia od strony zewnętrznej wykonuje się na zestawie trzech próbek (foto 4). W trakcie badania prowadzi się pomiary i obserwacje:

- rejestracje temperatury w miejscach umieszczenia termopar (na wysokości 1500 mm i 2250 mm),
- obserwacje spalania lub tlenia (na wysokości 1500 mm i 2250 mm),
- obserwacja występowania płonących kropli i stałych odpadów.

Badanie trwa 30 minut, w tym 15 min działanie źródła ognia (normowa ilość drewna) i 15 min obserwacji.

Wynikiem badania jest oznaczenie wyrobu według klasyfikacji dotychczasowej lub klasyfikacja UE.

Zachowanie się elementu w trakcie trwania pożaru jest wypadkową:

- własności cieplnych,
- grubości warstw,
- rozwiązań złączy elementów i połączeń między warstwami,
- właściwości mechanicznych wywołanych wpływami temperatury, np. naprężeń powodujących pęknięcie,
- wilgotności i struktury wewnętrznej elementu.

Dotychczas cechy materiałów związanych z odpowiedzią na działanie ognia określano jako „stopień palności”. Obecnie używa się bardziej prawidłowego terminu „reakcja na ogień”.

Pamiętać należy, że przy realizacji obiektu budowlanego dokument potwierdzający klasyfikację wyrobu pod względem rozprzestnienia ognia, a obecnie wg przepisów UE reakcji na ogień jest obligatoryjny.

Komisja Nowych Technik
Michał Korusiewicz

Wydawca

Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa
40-026 Katowice ul. Podgórna 4
Tel/fax: 32 253 75 33, 32 255 46 65
e-mail biuro@pzitb.katowice.pl

Zespół redakcyjny:

Tadeusz Miła - Redaktor Informatora
Michał Korusiewicz - Z-ca Redaktora
Grzegorz Wasylowski - Sekretarz

Rada Programowa

Mieczysław Piotrowski - Przewodniczący
Marian Ostapczyk - Z-ca Przewodniczącego
Tadeusz Cichocki - Członek
Lech Grabowski - Członek

Koła Oddziału PZITB Katowice

Koło Przy Ośrodku Rzeczoznawców CUTOB

Przewodniczący: Bronisław Sadowski
Adres korespondencyjny:
40-026 Katowice, ul. Podgórna 4
Tel/fax: 32 253 75 33, 32 255 46 65

Koło Seniorów

Przewodniczący - Winićjusz Krotła
Adres korespondencyjny:
40-026 Katowice, ul. Podgórna 4
Tel/fax: 32 253 75 33, 32 255 46 65

Koło Terenowe przy Zarządzie Oddziału

PZITB w Katowicach
Przewodnicząca - Elżbieta Sobera
Adres korespondencyjny:
40-026 Katowice, ul. Podgórna 4
Tel/fax: 32 253 75 33, 32 255 46 65

Koło przy Państwowych Szkołach

Budownictwa w Bytomiu

Przewodnicząca - Ilona Mrozek
Adres korespondencyjny:
41-902 Bytom, ul. Powstańców Śląskich 10
tel. 32 281 33 63, fax 32 281 97 02

Koło przy 'HYDROBUDOWA POLSKA' S.A.

Przewodniczący - Barbara Lipka
Adres korespondencyjny:
43-190 Mikołów, ul. Żwirki i Wigury 58
tel. 32 78 31 346; fax. 32 78 31 335

Koło przy KPBP "BUDUS" S.A.

Przewodniczący - Arkadiusz Kuberek
Adres korespondencyjny:
40-053 Katowice, ul. Barbary 21
tel. 32 35 99 354, fax. 32 35 99 372

Koło przy 'ENERGOPROJEKT'

Przewodniczący - Andrzej Szlosek
Adres korespondencyjny:
40-159 Katowice, ul. Jesionowa 15
tel.: 32 208 95 00, fax: 32 259 88 20

Drukarnia Skill

Makarewicz & Szomko
41-902 Bytom, ul. Kochanowskiego 25
skill@skill.pl
NAKEAD: 450 szt.

Koło Terenowe zaprasza:

**15 marca 2010 na zwiedzanie budowy Centrum
Handlowo- Usługowego AGORA
- godz 14 Bytom Plac Kościuszki**

**25 marca 2010 na zwiedzanie budowy Szkoły
na Osiedlu Bażantowo
- godz 14 Katowice - Piotrowice**

Ośrodek Szkolenia i Rzeczoznawstwa

jest gotowy zorganizować
w dogodnych terminach

Szkolenie 35 godzinne dla osób
uprawnionych do sporządzania świadectw
charakterystyki energetycznej budynków

tj. magistrów inżynierów, inżynierów
po ukończeniu kierunku studiów:
na kierunku budownictwo,
posiadających uprawnienia budowlane
(do projektowania lub kierowania robotami
budowlanymi)

Szkolenia 6-dniowego
dla projektantów konstruktorów,
z zakresu znajomości Eurokodów

Zgłoszenia: w sekretariacie pokój 11 lp.
Tel./ Fax. (32) 255-46-65, szkolenie@pzitb.katowice.pl

SEMINARIA ORGANIZOWANE PRZEZ OŚRODEK SZKOLENIA I RZECZOZNAWSTWA Z/O PZITB w marcu 2010

3.03.2010 r.
ŚRODA

Warunki techniczne jakim powinny odpowiadać budynki po zmianach przepisów. Omówienie zmian do WT 2002.Zmiany WT 2004, WT 2008, WT 2009. Analiza skutków. Wpływ zmian na projektowanie budowy oraz przebudowy i modernizacje obiektów budowlanych. Wskazówki dla projektanta, właściciela i zarządcy oraz inwestora.

Wykładowca: mgr inż. Zbigniew Dzierżewicz

10.03.2010 r.
ŚRODA

Oddziaływanie organów nadzoru budowlanego na przebieg procesu budowlanego i utrzymania obiektu budowlanego w praktyce. Zakres działania. Zadania, obowiązki i uprawnienia pracowników organów n.b. w zakresie budowy, przekazywania do użytkowania oraz właściwego utrzymania i i użytkowania (zmiany sposobu użytkowania). Zasady legalizowania tzw. samowolek.

Wykładowca: mgr inż. Małgorzata Mazur

17.03.2010 r.
ŚRODA

Co uczestnicy procesu budowlanego powinni wiedzieć o wyrobach budowlanych w świetle obowiązującego Prawa budowlanego i przepisów ustawy o wyrobach budowlanych (przepisów wykonawczych), systemu oceny zgodności oraz normalizacji. Wskazówki praktyczne.

Wykładowca: mgr inż. Bronisław Wośiek

24.03.2010 r.
ŚRODA

Sztuka zawierania umów o roboty budowlane i remonty obiektów budowlanych w świetle przepisów Kodeksu Cywilnego i Prawa Zamówień Publicznych. Zmiany w przepisach. Umowy o roboty budowlane. Gwarancja i rękojmia. Gwarancje zapłaty. Wskazówki szczegółowe na tle przykładów i orzeczeń Sądów.

Wykładowca: dr inż. Jerzy Dylewski

31.03.2010 r.
ŚRODA

Zasady projektowania konstrukcji budowlanych wg. Eurokodu nr. PN-EN 1990. Nowe kryteria projektowania. Podstawy obliczeń stanów granicznych nośności i użyteczności.

Wykładowca: dr inż. Marian Kazek

TEMINARZ POSIEDZEŃ STATUTOWYCH WŁADZ KATOWICKIEGO ODDZIAŁU PZITB W I PÓŁROCZU 2010 ROKU

1.	26 styczeń - wtorek - godz.14.00	Prezydium Zarządu Oddziału
2.	23 luty - wtorek - godz.14.00	Prezydium Zarządu Oddziału
3.	23 marzec - wtorek - godz. 14.00	Zarząd Oddziału
4.	27 kwiecień - wtorek - godz.14.00	Prezydium Zarządu Oddziału
5.	25 maj - wtorek - godz.14.00	Zarząd Oddziału
6.	22 czerwiec - wtorek - godz.14.00	Prezydium Zarządu Oddziału

RAMOWY PLAN PRACY

Zarządu Oddziału PZITB w Katowicach na 2010r.

PLAN ZADANIOWY

1. Podstawa

- Statut
- Uchwała XXXI WZD Katowickiego Oddziału PZITB
- Uchwała Generalna XLIII KZD w Krakowie
- Program działalności PZITB 2008-2011
- Założenia programowe działalności Oddziału PZITB na lata 2008 – 2011

2. Założenia podstawowe wynikające z w/w dokumentów

- 2.1. Umacnianie organizacyjne Oddziału
- 2.2. Rozszerzanie działalności gospodarczej – szkoleniowej i rzeczoznawczej
- 2.3. Oddziaływanie na społeczny rozwój woj. Śląskiego wspólnie z Oddziałami w Gliwicach, Bielsku Białej i Częstochowie poprzez przygotowywanie i doskonalenie kadry technicznej i inicjowanie zakresu w ramach współpracy Oddziałów woj. Śląskiego.
- 2.4. Współpraca z Oddziałami w ramach Klubu Prezesów Polski Południowej.
- 2.5. Współpraca z samorządem zawodowym inżynierów budownictwa – kontynuacja prowadzonych seminariów szkoleniowych.
- 2.6. Współpraca z organami samorządu terytorialnego – w możliwym w warunkach naszego województwa zakresie.
- 2.7. Praca z młodą kadrą techniczną
- 2.8. Przygotowanie obchodów z okazji 75-rocznicy powstania Katowickiego Oddziału PZITB.
- 2.9. Udział w Forum Budownictwa Śląskiego

3. Wynikające z dokumentów i ważne w planie pracy na 2010 r kierunkowe zadania to:

- 3.1. Rozwijanie współpracy ze Śląską Okręgową Izbą Inżynierów Budownictwa w zakresie:

- zapowiadanych rozwiązań legislacyjnych dot. Prawa budowlanego
- ciągłego doszkalania członków Izby w ramach co środowych seminariów szkoleniowych w tym specjalistycznych – połączonych z prezentacją Firm wykonawczych, dostawczych i innowacyjnych w zakresie wyrobów budowlanych
- opracowywanie kwartalnych planów szkolenia dla umożliwienia Izbie zabezpieczenia środków finansowych.

- 3.2. Utrzymanie współpracy z Urzędem Wojewódzkim, Sejmikiem Śląskim, administracją architektoniczno – budowlaną i nadzorem budowlanym, Izbą Budownictwa i NOT-em przy inicjowaniu i realizacji przedsięwzięć z zakresu regionalnej polityki budowlanej poprzez udział naszych przedstawicieli w gremiach opiniotwórczych oraz udział przedstawicieli w/w organów w działalności szkoleniowej Oddziału.

- 3.3. Stała, bieżąca współpraca z Zarządem Głównym PZITB, jego agendami realizowana w drodze

- bezpośredniego uczestnictwa przedstawicieli naszego Oddziału w pracach Zarządu Głównego
- opiniowania przedkładanych przez ZG PZITB aktów prawnych dot. przepisów Prawa budowlanego i przepisów dotyczących wypracowania krajowego programu wprowadzenia budownictwa mieszkaniowego z zastój – regresu
- udział w inicjatywach Zarządu Głównego Konkursów – Budowa Roku, dotyczących szkolenia i poprawy rangi zawodu
- oddziaływanie na rzecz odbudowy szkolnictwa średniego i przywrócenia uprawnień technikom budowlanym.

- 3.4. Współpraca z sąsiednimi Oddziałami woj. Śląskiego i Oddziałami Polski Południowej.
- 3.5. Wspieranie / stałe / corocznych Warsztatów Pracy Projektanta Konstrukcji Beskidy - dzięki pracy Zespołu Organizacyjnego w którym reprezentowany jest Oddział Katowicki.
- 3.6. Utrzymanie reprezentacji Oddziału w pracach Federacji SNT NOT.
- 3.7. Zabezpieczać bieżącą informację między innymi poprzez wydawanie Informatora.

- 4.8. Oddziaływać – w miarę możliwości – integracyjnie na środowisko między innymi poprzez spotkania oplatkowe i ewentualnie bezpłatny udział w szkoleniach seminaryjnych
- 4.9. Utrwalanie działalności Stowarzyszenia między innymi poprzez gromadzenie zbieranych informacji przez Koło Seniorów upamiętniających kolejne 5-lecia Stowarzyszenia (80lecie w 2010r.)
- 4.10. Wydawanie raz na kwartał Informatora.

4. Szczegółowy plan pracy obejmuje:

A. w zakresie zadań statutowych

- 4.1. Dokonanie analizy schematu organizacyjnego Zarządu – stosownie do wskazań WZDO – z podziałem zadań dla wybranych członków nowego Zarządu. Poprawiony przydział czynności uwzględniający zmiany personalne obowiązujące do czasu nowych wyborów.
- 4.2. Nabór nowych członków Stowarzyszenia równoważący co najmniej odpływ – ubytek staje się nakazem chwili dla każdego czynnego w pracy stowarzyszeniowej członka.
- 4.3. Dużego znaczenia nabiera praca z młodą kadrą. Konieczne jest wykorzystanie w tym celu uroczystego wręczenia przez Przewodniczącego Rady ŚL.OIIB przy udziale naszych przedstawicieli – decyzji o uprawnieniach budowlanych w specjalności konstrukcyjno – budowlanej.
- 4.4. Stałe oddziaływanie na środowisko realizatorów Budownictwa w kierunku dalszego podwyższania kwalifikacji zawodowych poprzez uatrakcyjnienie form szkolenia.
- 4.5. Udzielanie pomocy w zakresie propagowania idei Konkursu – Budowa Roku
- 4.6. Utrzymanie przyjętej formy nagradzania absolwentów szkół średnich budowlanych.
- 4.7. Utrzymanie na wysokim poziomie akcji pomocy Koleżeńskiej dla członków potrzebujących wsparcia.

B. w zakresie zadań gospodarczych

- 4.11. Zabezpieczenie w planie – możliwości przeprowadzenia:
  - kursów przygotowujących do egzaminu na uprawnienia budowlane w ilości 5 – 6 kursów / rok
  - praktyki dla zarządców i pośredników nieruchomości, ciąg dalszy
  - seminariów – praktycznie co środę na tematy dot. procesu budowlanego w ilości -ok. 40 seminariów
  - seminariów z zakresu gospodarki nieruchomościami w ilości 4 seminariów
  - kursów przygotowujących do egzaminu na uprawnienia budowlane
  - kursów w zakresie opracowywania świadectw charakterystyki energetycznej budynków.
  - szkolenia kosztorysowanie robót budowlanych
  - rozszerzanej – nadal działalności rzeczoznawczej – ilościowej i tematycznej między innymi związanej z rozszerzeniem wymagań kontrolnych wskazanych przepisami obiektów budowlanych

Ramowy plan pracy Zarządu Oddziału jak i plan szczegółowy na 2010 r znajduje swoje rozwinięcie w tematyce zebrania Zarządu i Prezydium Zarządu Oddziału ustalanych w terminarzach posiedzeń na I i oddzielnie na II półrocze 2010r.

Komisjom i Zespołom przypadają zadania wg właściwości. Podlegać będą również okresowym analizom.

*Opracował
Andrzej Nowak*

Co nowego w Ośrodku Rzecznawstwa CUTOB

Rok 2009 okazał się bardzo korzystnym rokiem dla działalności Ośrodka CUTOB.

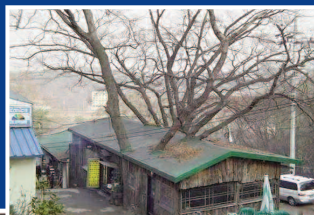
Dyr. Jan Oszczepalski zawarł wiele dobrych kontraktów na realizację ekspertyz i opinii technicznych. Wykonanie 31 ekspertyz technicznych oraz 26 opinii technicznych okazały się rekordowe.

W stosunku do lat poprzednich niebagatelną pozycję w roku ubiegłym, miały przeglądy techniczne 15 –tu obiektów budowlanych. Zespół kosztorysantów wykonał 7 wycen i kosztorysów. Dobrze zapowiadającą się działalnością Ośrodka są inwentaryzacje obiektów budowlanych. Obserwuje się duże zainteresowanie na tego typu usługę.

Rok 2010 zaobfitował w szereg ciekawych propozycji ofertowych dla szerokiej rzeszy rzeczoznawców. Trwają rokowania przed podpisaniem ostatecznych umów. Obserwuje się dobrą współpracę rzeczoznawców, w szerokiej gamie problemów oferowanych do rozwiązania przez Inwestorów.

Życzymy Kolegom z Ośrodka CUTOB sukcesów w ich działalności .
Tadeusz Mika - Redaktor

Z SERWISU INTERNETOWEGO: HUMOR BUDOWLANY

REDAKCJA INFORMATORA ZAPRASZA DO NADSYŁANIA CIEKAWYCH I ŚMIESZNYCH
ZDJĘĆ - NAJCIEKAWSZE ZOSTANA OPUBLIKOWANE I NAGRODZONE.

Z DOPISKIEM KONKURS ADRES INTERNETOWY: informator@pzitb.katowice.pl

XXV JUBILEUSZOWE WARSZTATY PRACY PROJEKTANTA KONSTRUKCJI

Konferencja otwiera kolejny czteroletni cykl szkoleniowy zatytułowany: **NOWOCZESNE ROZWIĄZANIA konstrukcyjno - materiałowo - technologiczne**

Tematyka konferencji:

- Współczesne betony na kruszywach naturalnych i sztucznych; betony specjalne BW, BWW, o niskim skurczu, szczelne, pęczniejące; betony ze zbrojeniem strukturalnym (rozproszonym); betony samozagęszczalne, konstrukcyjne betony lekkie.
- Deskowania i rusztowania; dylatacje i przerwy robocze.
- Metody układania i zagęszczania betonu; metody i środki pielęgnacji.
- Stal zbrojeniowa i sprężająca; kształtowanie (urządzenia) i łączenie zbrojenia.
- Konstrukcje sprężone: strunobetonowe i kablobotonowe - technologie, możliwości, zalecenia konstrukcyjne.
- Zabezpieczenia przeciwwodne fundamentów i ścian.
- Zabezpieczenia przeciwkorozyjne: powierzchniowe, wgłębne oraz szczególne metody zabezpieczeń.

- Kontrola, robót betonowych i żelbetonowych w trakcie wykonywania i kontrola odbiorcza, oraz bezpieczeństwo pracy przy wznoszeniu obiektów.
- Pożary konstrukcji żelbetonowych, oraz zabezpieczenia przed pożarami elementów i ustrojów żelbetonowych.
- Zabezpieczenie ustrojów przed katastrofami postępującymi: ustroje ścianowe, szkieletowe, belkowe i płytowo-słupowe.
- Zbrojenie przeciwskurczowe, obliczanie i zalecenia konstrukcyjne w budownictwie powszechnym, projektowanie i wykonanie grubych ścian i płyt betonowych.
- Zasady konstruowania i obliczania konstrukcji z elementów drobno, średnio i wielkowiarymowych oraz konstrukcji zespolonych typu beton - beton.
- Uwzględnianie wpływów dynamicznych i zmęczeniowych w projektowaniu konstrukcji.
- Elementy połączeń w gotowych konstrukcjach.
- Normy związane z betonem - stan, przewidywane ewolucje (informacja).

Kontakt:

PZITB O/Gliwice
ul. Dubois 16, 44-100 Gliwice, tel./fax 032 2311327
e-mail: pzitb.gliwice@vp.pl

XVII KONFERENCJA NAUKOWO-TECHNICZNA 'KONTRA` 2010'

"TRWAŁOŚĆ BUDOWLI I OCHRONA PRZED KOROZJĄ"
27-29 maja 2010 (czwartek- sobota)

Tematyka konferencji:

- Odporność materiałów budowlanych na działanie agresywnych czynników zewnętrznych,
- Trwałość i ochrona przed korozją konstrukcji żelbetonowych, stalowych, drewnianych i murowych,
- Trwałość nawierzchni drogowych i mostów
- Modelowanie procesów degradacji materiału i konstrukcji, badania laboratoryjne,
- Metody diagnostyki korozyjnej konstrukcji
- Wyroby antykorozyjne, systemy naprawcze, technologie prac antykorozyjnych i metody napraw

Miejsce i termin konferencji:

Hotel META International Sp. z o.o.
43-370 Szczyrk, ul. Skośna 4
www.meta-hotel.pl

Koszty uczestnictwa w konferencji wynoszą:

900 zł- uczestnik;
800 zł - członek PZITB
450 zł - członekowie Komitetu Naukowego
+200 zł - dopłata do pokoju jednoosobowego

ADRES komitetu organizacyjnego:

Katedra Konstrukcji Budowlanych
Wydział Budownictwa Politechniki Śląskiej
44-100 Gliwice, ul. Akademicka 5, z adnotacją "KONTRA` 2010"
Tel. (032) 237 23 34 (pon., śro., pią.),
fax (032) 237 11 27 (pon.-pią.),
Email: kontra@polsl.pl, www.kontra.polsl.pl

Stosunkowo duży obszar terenu naszego województwa pozostaje w zasięgu wpływów eksploatacji górniczej. Wpływ eksploatacji górniczej na powierzchnię przejawia się w postaci deformacji gruntu, nierównomiernych obniżeń terenu, zmian stosunków wodnych oraz wstrząsów parasejsmicznych. Zjawiska te mają negatywny wpływ na zabudowę oraz uzbrojenie i zagospodarowanie terenu. Znacznie także utrudniają inwestowanie. Inwestowanie na terenach górniczych jest obarczone sporym ryzykiem (z którego inwestorzy nie zawsze zdają sobie sprawę). Ryzykują też projektanci i wykonawcy.

Zgodnie z obowiązującymi obecnie przepisami, każdy inżynier budownictwa, który posiada odpowiednie uprawnienia budowlane (i jest czynnym członkiem samorządu zawodowego), ma prawo projektować, kierować i nadzorować budowę obiektu na terenie górniczym. Nie ma tu żadnych wymagań formalnych. Ustawodawca założył, że każdy inżynier, który ukończył studia na wydziale budownictwa ma odpowiednią wiedzę na ten temat. A z tym jest niestety nienajlepiej. Sytuacja jest taka jak z lekarzami za czasów Stańczyka.....

Praktycznie, projektowania i budowania na terenach górniczych inżynier musi się nauczyć sam. Oprócz rzetelnej wiedzy w swojej dziedzinie, musi opanować wiedzę specjalistyczną w zakresie geologii, mechaniki górotworu, miernictwa górniczego i mechaniki gruntów w stopniu niezbędnym do rozumnego czytania, oceny i interpretacji dokumentów dotyczących wpływu

eksploatacji górniczej na powierzchnię oraz nauczyć się korzystać z tej wiedzy. Musi opanować zasady obliczania i konstruowania obiektów poddanych oddziaływaniom górniczym. Pomocne są tu wyobrażenia przestrzenne oraz praktyka pod okiem doświadczonego specjalisty.

Projektant, po zapoznaniu się z postanowieniem OUG, powinien umieć ocenić czy na rozpatrywanym terenie górniczym można zlokalizować planowaną inwestycję i pod jakimi warunkami. Następnie powinien ustalić, którym wpływem eksploatacji górniczej będzie się mógł przeciwstawić, stosując różnego rodzaju zabezpieczenia, (za których skuteczność weźmie odpowiedzialność!), oraz określić te, którym przeciwstawić się nie będzie w stanie lub uzna to za ekonomicznie nieuzasadnione (przykładowo - nachylenie terenu), a także wstępnie oszacować dodatkowe koszty i przewidywane utrudnienia w użytkowaniu obiektu. Powinien także określić potrzebę oraz ustalić zakres opracowania prognozy wpływów eksploatacji górniczej na powierzchnię (lub ekspertyzy górniczej) niezbędnej do wykonania projektu.

W dokumentacji projektowej projektant powinien opisać sytuację geologiczno - górniczą powołując się na dokumenty i informacje źródłowe, opisać zagrożenia dla obiektu wynikające z wpływów eksploatacji górniczej, podać dane wejściowe, które przyjął do projektowania (wartości wskaźników deformacji, współczynników bezpieczeństwa i przyspieszeń drgań podłoża), szczegółowo opisać zabezpieczenia obiektu przed

szkodami górnictwymi, oraz określić wielkości spodziewanych odkształceń i przemieszczeń segmentów obiektu. W dokumentacji powinien także podać ewentualne zalecenia dla wykonawcy robót oraz wytyczne postępowania dla użytkownika obiektu w przypadku wystąpienia uszkodzeń.

Wykonawca obiektu na terenie górnictwym (kierownik budowy, inspektor nadzoru), przed przystąpieniem do realizacji obiektu powinien rozpoznać aktualną sytuacją geologiczno-górnictwą, porozumieć się z przedsiębiorstwem górnictwym prowadzącym eksploatację w danym rejonie, oraz, w przypadku stwierdzenia, że w trakcie budowy teren będzie górnictwo - czynny - dostosować harmonogram robót do przebiegu procesu deformacji terenu. Powinien też zadbać o założenie na obiekcie trwałych reperów i wykonać pomiary geodezyjne (pomiar zerowy). Operat geodezyjny powinien stanowić integralną część dokumentacji powykonawczej obiektu.

W rozmowach z inwestorem, inżynier powinien wyrażać się precyzyjnie używając powszechnie zrozumiałych pojęć. Z tym też nie jest najlepiej.

Oto kilka przykładów:

Powszechnie używane jest pojęcie „terenów szkód górnictwych”. Otóż nie ma „terenów szkód górnictwych”. Są tylko „terenów górnictwe” (lub „terenów podgórnictwe”, gdy rzecz dotyczy wpływów dawnej eksploatacji górnictwej), na których mogą, (ale nie muszą!), występować szkody górnictwe. A to czy szkody wystąpią czy nie zależy przecież w dużej mierze od wiedzy i umiejętności projektanta. Po co więc straszyć inwestora, ujawniać swoją ignorancję lub indolencję. Korzystniej

jest rozmawiać z inwestorem na temat ewentualnych szkód górnictwych dopiero w trakcie uzasadniania potrzeby i celowości opracowania prognozy wpływów eksploatacji górnictwej (za którą inwestor musi dodatkowo zapłacić!), oraz podczas prezentowania proponowanych zabezpieczeń obiektu przed uszkodzeniami górnictwymi (które też będą inwestora dodatkowo kosztować).

Powszechnie używane jest pojęcie „kategoria szkód górnictwych”. Otóż nie ma „kategorii szkód górnictwych”. Szkód górnictwych nie kategoryzuje się! Pojęcie kategorii odnosi się do terenu, pod którym jest prowadzona eksploatacja górnictwa a nie do obiektu.

Jest zatem „kategoria terenu górnictwego”, która oznacza że na danym terenie mogą wystąpić deformacje ciągłe o wartościach parametrów określonych przez zakład górnictwy lub OUG.

Powszechnie mówi się też, że obiekt zabezpiecza się „na szkody górnictwe”. Otóż nie zabezpiecza się obiektu „na” a „przed uszkodzeniami górnictwymi”.

Inwestorzy, zwłaszcza spoza terenu Śląska, nie rozumieją tych obiegowych pojęć.

Mogą ich wprowadzać w błąd.

W prowadzonych rozmowach potrzebna jest też pewna doza dyplomacji.

Jeśli się nie ma odpowiedniej wiedzy na temat budownictwa na terenach górnictwych i doświadczenia, lepiej jest skorzystać z pomocy specjalistów.

*Rudolf Mokrosz
ŚIOIB*

OŚRODEK RZECZOZNAWSTWA BUDOWLANEGO

"CUTOB"

Oddziału Katowickiego PZITB

40-026 Katowice, ul. Podgórna 4, tel/fax: 032 253 86 38 oraz 032 253 75 33

Zespół ds. ekspertyz, opinii i orzeczeń technicznych

wykonuje:

ekspertyzy konstrukcyjno-budowlane ● ekspertyzy mykologiczne ● orzeczenia dotyczące oceny stanu technicznego obiektów i robót ● oceny jakości robót budowlanych i instalacyjnych ● opinie dotyczące oceny jakości dokumentacji projektowo-kosztorysowych ● opinie dotyczące izolacyjności cieplnej budynków ● zakładanie ksiąg obiektów budowlanych ● dokonywanie przeglądów technicznych rocznych i pięcioletnich obiektów budowlanych

Zespół ds. usług inwestycyjnych

prowadzi działalność
w zakresie:

● przygotowania inwestycji
● realizacji budowy
● nadzorów inwestorskich
● przeprowadzania odbioru robót ● przeprowadzania przetargów na wykonanie robót i sporządzenie dokumentacji

Zespół ds. obsługi nieruchomości

oferuje usługi w zakresie:

● zarządzania nieruchomościami ● pośrednictwa w obrocie nieruchomościami

USŁUGI

wykonywane są przez najwyższej klasy rzeczoznawców i specjalistów.

STOSUJEMY

skuteczny i na wysokim poziomie system kontroli jakości.

Zespół ds. wycen majątkowych i kosztorysowania

wykonuje:

● wyceny przedsiębiorstw i składników majątkowych na potrzeby prywatyzacji ● wyceny składników majątkowych na potrzeby likwidacji przedsiębiorstw państwowych ● wyceny maszyn, urządzeń i wyposażenia ● wyceny gruntów ● wyceny majątku na potrzeby kupna/sprzedaży, oraz zabezpieczenia kredytu ● wyceny majątku na potrzeby ustalenia wartości aportów w spółkach ● opracowania kosztorysowe z zakresu budownictwa ● sprawdzanie i weryfikacje kosztorysów ● rozliczanie kosztów wykonanych robót

Zespół ds. analiz ekonomicznych i prawnych

wykonuje:

● analizy ekonomiczne i finansowe ● analizy prawne stanu i statusu prawnego gruntów i nieruchomości ● analizy perspektyw rozwoju przedsiębiorstw ● oceny wymagań ochrony środowiska i ochrony dóbr kultury ● programy dla procedur prywatyzacyjnych ● obsługę użytkownika praw majątkowych i kapitału ● sporządzanie business-planów

GWARANTUJEMY

terminowe wykonanie
zleconych usług!

Usługi kalkulowane są po

CENACH KONKURENCYJNYCH!

Zapraszamy do współpracy!